

[...]

Jordforureningskontoret
Journalnr. bedes anført ved besvarelse.
J.nr. M 335/04-0018
Ref.: IGL/jeg
Den 18. marts 2005

Deres j. nr. PHW-42-023058-LJ – klage over det af Sønderborg Kommune den 15. april 2003 udstedte påbud om undersøgelse af en konstateret forurening på virksomheden [...],[...], 6400 Sønderborg, matr. nr. [...]

1. Sagens indbringelse for Miljøstyrelsen

I henhold til § 40 i Lov om forurenede jord har Sønderborg Kommune den 15. april 2003 meddelt påbud om undersøgelse til virksomheden [...]. Påbudet er fremsendt via Sønderborg Områdets Miljøcenter I/S og skyldes en konstateret olieforurening på virksomheden.

På vegne af [...] har [...], ved brev af 13. maj 2003, fremsendt klage over påbudet. Med brev af 19. juni 2003 har Sønderborg Områdets Miljøcenter I/S fremsendt klage samt kopi af sagens akter til Miljøstyrelsen. I brevet har Sønderborg Områdets Miljøcenter endvidere fremsat bemærkninger til sagen.

Miljøstyrelsen har ved brev af 6. august 2003 fremsendt kopi af Sønderborg Områdets Miljøcenters brev med tilhørende bilag til [...] og har samtidig anmodet om eventuelle yderligere bemærkninger, herunder bemærkninger til brev af 19. juni 2003 fra Sønderborg Områdets Miljøcenter.

Miljøstyrelsen har ved brev af 8. september 2003 modtaget supplerende bemærkninger fra [...].

Ved brev af 24. oktober 2003 er [...], som advokat for [...], fremkommet med supplerende bemærkninger til det af [...] anførte. Efterfølgende har Miljøstyrelsen, ved brev af 10. november 2003, truffet afgørelse om, at [...] efter styrelsens opfattelse ikke kunne tillægges partsstatus i den klagesag, der var rejst af [...]. Denne afgørelse er ikke blevet påklaget.

Ved brev af 24. november 2003 oplyser [...], at de er indtrådt i sagen på vegne af [...]. Miljøstyrelsen bekræftede dette ved brev af 26. november 2003.

Ved brev af 27. november 2003 har Miljøstyrelsen anmodet Sønderborg Områdets Miljøcenter om bemærkninger til [...]’s breve af 24. oktober og 24. november 2003.

Miljøstyrelsen har ved brev af 14. januar 2004 modtaget supplerende bemærkninger fra Sønderborg Områdets Miljøcenter. Ved brev af 30. januar 2004 til Miljøstyrelsen, har [...] kommenteret førnævnte bemærkninger fra Sønderborg Områdets Miljøcenter I/S.

For beliggenhed og indretning af [...]’s lejemål på [...] henvises til vedlagte situationsplan fra Sønderborg Områdets Miljøcenter I/S.

2. Miljøstyrelsens afgørelse

Miljøstyrelsen stadfæster Sønderborg Kommunes påbud af 15. april 2003 om undersøgelse af olieforurening på adressen [...], 6400 Sønderborg, med visse præciseringer.

Der henvises til afsnittene 7 og 8 for en nærmere redegørelse.

3. Baggrund for sagen

Sønderborg Politi gav den **3. februar 2003** Sønderjyllands Amts Miljøvagt underretning om en olie/dieselforurening af Bredebækken i Nybøl i Sundeved Kommune. Olien var blevet sporet til kommunegrænsen til Sønderborg, hvorfor den videre eftersporing overgik til Sønderborg Kommunes Beredskab. Beredskabet kunne spore forureningen til den rørlagte del af vandløbet Bredebækken, men da der ikke længere kunne ses eller lugtes olie fra udløbet, skønnedes det ikke muligt at opspore kilden til forureningen.

Den **4. februar 2003** blev det konstateret, at der forsat/igen kom olie fra den rørlagte del af vandløbet, hvorfor kildeopsporingen blev genoptaget, og der blev lagt flydespæringer ud i vandløbet. Olieforureningen blev via forurening i afløbssystemet sporet til virksomheden [...]. Der kunne konstateres diesel ved såvel syn som lugt i vejbrønde frem til det sted, hvor virksomhedens regnvand var koblet på regnvandsledning i [...]. Der blev konstateret diesellugt ved olietankene bag virksomheden, og der kunne ved både syn og lugt konstateres diesel i gennemløbsbrønd og ristafløb ca. 3 meter fra olietankene. Derudover var gruset mellem ristafløbet og det befæstede areal under tankene farvet af olie, ligesom der her lugtede af olie. Der blev udtaget prøver fra de relevante brønde, gruset ved afløbet samt den åbne del af vandløbet.

Ejeren af [...], [...] kunne overfor Sønderjyllands Amts Miljøvagt bekræfte, at der havde været et uheld med udslip af olie, idet det ved arbejdstids start den 3. februar 2003 ikke havde været muligt at starte virksomhedens oliefyr, da tankene var tomme. Der blev ved denne lejlighed konstateret diesellugt ved tankene, samt at rørforbindingen mellem de to tanke var knækket. Olierøret blev repareret af en af virksomheden tilkaldt VVS mand, ligesom der også blev rekvireret ny olie fra olieselskabet. Virksomheden underrettede ikke myndighederne om det skete olieudslip.

[...] tilkendegav at være villig til frivilligt at iværksætte det nødvendige for at standse forureningens udbredelse. Virksomheden bestilte derefter en spulevogn/slamsuger. Gennemløbsbrønden ved olietankene samt tilhørende overfladeledning blev rensset for slam og oliester og ledningen spulet og spulevand opsamlet.

I perioden fra den **5. til den 14. februar 2003** fører Sønderborg Områdets Miljøcenter tilsyn med Bredebækken og overfladevandsystemet. Beredskabet fjerner den olie, der fortsat kommer i

vandløbet. Gennemløbsbrønden afproppes for at forhindre yderligere tilledning af olie via ind-sivning fra jorden til gennemløbsbrønden og tilsluttede overfladeledninger, og overfladevandet pumpes til palletanke.

Ved tilsyn med bækken den **17. februar 2003** konstateres det, at der fortsat tilstrømmer olie i mængder, der ikke alene kan skyldes aflejringer i overfladesystemet. Sønderborg Områdets Miljøcenter diskuterer samme dag sagen med [...],[...]. Sønderborg Områdets Miljøcenter giver ved denne lejlighed udtryk for den opfattelse, at olien siver til den drænrørsledning, der løber under virksomheden. Virksomheden bestiller herefter en kloakmester til at grave jorden over drænrørsledningen væk. Virksomhedens tiltag er fortsat frivillige. Sønderborg Områdets Miljøcenter oplyser imidlertid ved denne lejlighed virksomheden om, at det kan være hensigtsmæssigt at involvere en rådgiver, idet virksomheden nu står overfor en mere omkostningskrævende afgravning. [...] anmoder derfor kloakmesteren om på virksomhedens vegne at involvere [...],[...] som rådgiver. Inden afgravningen påbegyndes udtager Sønderborg Områdets Miljøcenter to jordprøver, en overfladenær (0 til 5 cm) prøve af gruset mellem tankene og gennemløbsbrønden, og en prøve af sandet under fliserne (det øverste sandlag skræbes bort og prøven udtages i 2 til 10 cm dybde). Sønderborg Områdets Miljøcenter udarbejder et notat, som opridser, hvad der er blevet aftalt. Det fremgår af notatet, at afløbet i vejen skal afproppes, overfladevand skal opsamles i palletanke, og forurenet jord skal afgraves til overdækket container. Notatet afleveres til [...],[...]. Sønderborg Områdets Miljøcenter foranlediger sammen med Sønderborg Kommunes materielgård, at det regnvandsbassin, som Bredebækken løber gennem, afproppes. Det er hensigten, at regnvandsbassinet skal virke som olieudskiller.

Om morgenen den **18. februar 2003** tilses Sønderborg Områdets Miljøcenter afgravningen. Ved middagstid samme dag anmoder [...],[...], Sønderborg Områdets Miljøcenter om atter at tilse afgravningen. Ved tilsynet konstateres der en olielugt i afgravningen, ligesom det afgravede jord lugter kraftigt af olie. Under drænrøret, der nu er afgravet, danner der sig efter kort tid en pyt af ren olie. Da røret åbnes, løber ca. 150 liter ren olie ud af røret. Olien pumpes til en 200 liter spunstromle. Drænrøret spules, og der sendes et kamera ind for at undersøge rørets tilstand og for at se, om der siver olie ind fra jorden omkring røret. Det konstateres ved denne lejlighed, at røret er delvist spærret ca. 3 meter inde under bygningen, hvilket vurderes at være årsagen til, at der var samlet olie i røret. Sønderborg Områdets Miljøcenter vurderer endvidere, at dette har været årsagen til den vedvarende olietilledning til bækken. Kloakmesteren finder på dette tidspunkt endnu en gennemløbsbrønd på virksomhedens vestside. Brønden og ledningen renses, hvorefter der ikke kommer synlig olie fra ledningen. [...] fra [...], der nu vejleder virksomheden, kan ved PID målinger vurdere, hvornår forureningen er afgravet.

Den **19. februar 2003** meddeler [...],[...], at virksomheden på nuværende tidspunkt ønsker et påbud om det videre forløb, hvilket Sønderborg Områdets Miljøcenter indvilliger i at udarbejde. Virksomheden vælger at færdiggøre afgravningen inden Sønderborg Områdets Miljøcenter har mulighed for at fremsende påbudet, idet dette arbejde er tæt på at være afsluttet. Sønderborg Områdets Miljøcenter fotograferer afgravningen. Beredskabet opsamler olien i vandløbet og udskifter flydespærringerne.

I perioden fra den **20. til den 24. februar 2003** fører Sønderborg Områdets Miljøcenter tilsyn med bækken og overfladesystemet. Det konstateres herved, at afledning af olie fra virksomheden til overfladesystemet er stoppet. Der er fortsat oliefilm på bækken, hvilket Sønderborg

Områdets Miljøcenter vurderer vil vare indtil det næste store regnskyl fjerner aflejringer i røret og på brinkerne.

Den **24. februar 2003** meddeler [...],[...], at afgravningen er færdig. Han har udtaget to prøver af siderne, en prøve af bunden, samt en prøve under huset. Samme dag retter kloakmesteren henvendelse til Sønderborg Områdets Miljøcenter for at forespørge om der skal laves en strømpeforing af ledningen under virksomheden. Sønderborg Områdets Miljøcenter oplyser, at det er virksomheden, der skal afgøre, hvilke foranstaltninger de vil lave for at sikre, at der ikke igen udledes olie til overfladen. Sønderborg Områdets Miljøcenter stiller krav om, at der ikke må udledes olie, det er så op til virksomheden at løse de tekniske problemer.

Ved brev af **27. februar 2003** udsteder Sønderborg Områdets Miljøcenter et forvarsel af påbud om undersøgelse af konstateret forurening. Det er Sønderborg Områdets Miljøcenters vurdering at der, til trods for de foranstaltninger [...] har iværksat, stadig ligger en del fyringsolie i jorden, især langs dræn under virksomheden, og at der herfra langsomt kan ske en udsivning via overfladeledning til dræn og ud i bækken. Der ønskes derfor en undersøgelse af omfanget af den konstaterede forurening.

[...] har udarbejdet en rapport dateret **28. februar 2003**. Det fremgår af denne,

- at baggrunden for rapporten er konstatering af en oliefilm på vandspejlet i den nærliggende Bredbæk, og at forureningen efterfølgende er sporet til lokaliteten [...], hvor der er sket brud på en ledning fra en overjordisk olietank,
- at fyringsolien via drænrør under bygningen er ført til det kommunale regnvandssystem og herfra til Bredbækken,
- at [...] har ført tilsyn på entreprenørens tilkald under bortgravning af forureningen i perioden 19. – 21. februar 2003, samt at tilsynet har forestået afgrænsning af forureningen på baggrund af PID-målinger, lugt- og synsobservationer,
- at forureningen overvejende blev konstateret i sand/teglfyld fra under belægning til ca. 0,8 a 1,0 m.u.t., hvorefter der blev konstateret gråsort postglaciale ler,
- at der, efter en vurdering af, at forureningen var afgravet, er udtaget prøver til kemisk analyse af sider og bund,
- at prøver for kemisk analyse ved GC-FID og PID-måling er udtaget som en samleprøve bestående af 5 delprøver jævnt fordelt i henholdsvis siden og bunden,
- at udgravningen er opmålt i forhold til hushjørne, samt at der er udgravet til 1,4 a 1,6 m.u.t.,
- at kulbrinteindholdet er identificeret som gasolie, samt at der i prøverne benævnt ”side nord” og ”side syd” endvidere er konstateret højrekogende kulbrinter med kogepunkter over 250°, hvilket vurderes at skyldes naturlige kulbrinter, det vil sige muld,
- at i alt 64,14 tons jord er bortkørt til rensning hos [...],[...], som forestår analyser og klassificering af den afgravede jord,
- at indholdet af total kulbrinter i alle prøver overholder kvalitetskriteriet på 100 mg/kg TS i henhold til Miljøstyrelsens vejledning nr. 6, 1998 ”Oprydning på forurenede lokaliteter”,
- at det dermed kan konstateres at forureningen er bortgravet, samt at der ikke er konstateret nogen restforurening under bygningens fundament,
- at TV-inspektion af drænledning viser et større brud/sideforskydning 3,0 m fra facaden,
- at det derfor anbefales, at der udføres en miljøteknisk boring ved dette brud, for at konstatere om fyringsolien er trukket ud i jorden under bygningen.

I brev af **7. marts 2003** oplyser forsikringsselskabet [...], at deres kunde, [...], ikke kan pålægges at udrede udgifterne til en oprensning. Dette begrundes med, at forsikringsselskabets skadekonsulent, under besigtigelse af skadestedet, kunne konstatere, at bruddet på det rør, der forbinder de to tanke, ikke kunne være forårsaget af en frostsprængning, men snarere som følge af en kraftig fysisk påvirkning. Det fremgår af brevet, at Politiet er orienteret om, at [...] finder, at bruddet er opstået som følge af hærværk i forbindelse med forsøg på tyveri af tankens indhold. Under overskriften ”Hvem hæfter for oprensningen” anfører [...] videre i brevet, at [...] er registreret som listevirksomhed i bilag til Miljøskadeerstatningsloven og dermed alene underlagt et objektivt ansvar i situationer, hvor forureningen skyldes de aktiviteter, som er baggrunden for, at virksomheden omfattes af bilaget. Dernæst anfører [...], at [...] har lejet sig ind i en ejendom tilhørende Sønderborg Kommune og at intet tyder på, at [...] ved sin brug af ejendommen har udvist culpa, hvor dansk rets almindelige regler om erstatning udenfor kontrakt derfor heller ikke er opfyldt. Med henvisning til Sønderborg Områdets Miljøcenters varsel om påbud af 27. februar 2003 anfører [...], at jordforureningslovens § 41 ikke med rette vil kunne påberåbes, idet det følger af lovens § 41, stk. 2, at påbud ikke kan meddeles, hvor forureningen er opstået på grund af brand eller hærværk, som ikke skyldes forurenernes uforsvarlige adfærd eller en adfærd, hvorefter forurenere er omfattet af strengere ansvarsregler som følge af anden lovgivning. Endelig bemærkes det i brevet, at [...] bor til leje på en ejendom, for hvilken udlejer bærer vedligeholdelsespligten for det udvendige, jf. lejekontraktens § 6.

I sit svar til [...] af **1. april 2003** anfører Sønderborg Områdets Miljøcenter, at det er en ny oplysning, at bruddet på rørforbindelsen mellem de to olietanke skyldes hærværk, og at der intet står herom i politiets og amtets rapport. Dernæst anføres det, at det som sådan er rigtigt, at [...] som registreret listevirksomhed er underlagt et objektivt ansvar, men at adgangen til at meddele påbud er reguleret af bestemmelserne i jordforureningsforslaget, suppleret med almindelige forvaltningsretlige regler. Miljøerstatningslovens regler er således uden betydning ved fastlæggelse af, hvornår der kan meddeles påbud, hvorfor et påbud efter § 41 kan meddeles. Det anføres videre, at hvis det anlæg, der giver anledning til forurening er lejet ud, vil det ikke være udlejeren, men lejeren, der kan være adressat for påbud. Det anføres endvidere, at [...], da den opdagede at rørforbindelsen mellem tankene var knækket og olien var sivet ud, undlod at underrette beredskabet eller kommunen, så en videre udbredelse af forureningen kunne være hindret og at virksomheden derfor kan betragtes, som havde den handlet culpøst. Endelig anføres det, at tankene overholder kravene til olietanke i olietanksbekendtgørelsen.

4. Påbudets indhold

Den **15. april 2003** udsteder Sønderborg Kommune et påbud til [...] om undersøgelse af konstateret forurening. Påbudet har følgende ordlyd:

”Med baggrund i oplysninger om konstateret forurening påbyder Sønderborg Kommune virksomheden i henhold til § 40 i Lov om forurenede jord, nr. 370 af 2. juni 1999,

1. At kortlægge og afgrænse den konstaterede forurening. Undersøgelsen skal afgrænse forureningen såvel vertikalt som horisontalt. Især forureningens udbredelse under virksomheden langs drænrøret ønskes afgrænset.
2. At få klarlagt, hvordan følgerne af forureningen kan afhjælpes/forebygges.

Prøvetagning bør udføres af et rådgivende firma, og analyser skal udføres af et akkrediteret laboratorium.”

Tidsfrist for fremsendelse af resultatet af undersøgelserne er i påbudet sat til 1. juni 2003, hvilket er en måned senere end den frist, der blev sat i forvarslet. Fremrykningen begrundes i påbudet med, at virksomheden skal have en rimelig frist til at efterkomme påbudet.

I påbudet bemærkes, at hvis undersøgelserne viser en forurening, der udgør en trussel over for det primære grundvandsmagasin, vandløbet, virksomhedens indeklima eller på anden måde påvirker arealanvendelsen, vil Sønderborg Områdets Miljøcenter efterfølgende vurdere, om der skal udstedes et oprensningspåbud efter § 41, stk. 3, nr. 1 i jordforureningsloven.

5. Klagens indhold

I brev af **13. maj 2003** påklagede [...] Sønderborg Kommunes påbud med påstand om **at** påbud af 15. april 2003 er ugyldigt og **at** påbudet er for generelt i forhold til de oplysninger, der allerede foreligger om forureningen hos Sønderborg Områdets Miljøcenter I/S. I klagen anføres følgende:

Klagepunkt 1, påbudets gyldighed

- at et påbud klart må angive og begrunde, hvorfor påbudsmotageren anses som ”forurener”, hvilket den blotte henvisning til jordforureningslovens § 40 ikke kan anses at opfylde,
- at det er Sønderborg Kommune/Sønderborg Områdets Miljøcenter I/S bekendt, at [...] bor til leje på kommunens ejendom, og at den i denne forbindelse oprettede lejekontrakt indeholder en bestemmelse om, jfr. Kontraktens § 6, stk. 2, at den udvendige vedligeholdelse påhviler udlejeren og det også for de udvendige 2 olietanke, der var til stede ved lejemålets indgåelse, samt at allerede ved brev af 7. marts 2003 fra [...] er dette forhold fremhævet og anført til støtte for, at påbud ikke kan meddeles [...],
- at den, der meddeler et påbud med ikke ubetydelige økonomiske følger, klart må redegøre for og begrunde, hvorfor pågældende der meddeles påbud, anses som ”forurener” særligt i en sag som denne, hvor virksomheden bor til leje hos den, der meddeler påbudet og – når forureningen angiveligt er sket i forbindelse med hærværk,
- at der end ikke er henvist til bestemmelsen, der definerer en ”forurener”, jfr. jordforureningslovens § 41, stk. 3,
- at der hverken i forvarsel af påbud om undersøgelse af 27. februar 2003 eller i påbudet af 15. april samme år er henvist til direkte citeret eller vedlagt en genpart af nævnte bestemmelse.

Klagepunkt 2, påbudets omfang

- at et påbud efter jordforureningslovens § 40 forudsætter, at kommunen/Sønderborg Områdets Miljøcenter mangler de oplysninger, hvorom der gives påbud, og at kommunen/miljøcentret ikke uden større vanskeligheder kan skaffe denne viden,
- at henset til den viden, der foreligger om den mængde olie, der er løbet ud, og den allerede foretagne oprensning må det antages, at kommunen/miljøcentret har en betydelig viden om, hvilken restmængde, der måtte være i jorden og hvor denne måtte være placeret,
- at det fremhæves, at der ikke nærmere er redegjort for resultatet af de oplysninger kommunen/miljøcentret fik i forbindelse med den foretagne oprensning og herunder ej heller om

der er foretaget supplerende undersøgelser i tiden mellem den vurdering, der blev tilkendegivet ved forvarsel af påbud om undersøgelser af 27. februar 2003 og det den 15. april samme år givne påbud,

- at en påbudsgivende myndighed må være forpligtet til ud fra et almindeligt proportionalitetssynspunkt at påse, at de økonomiske byrder, der pålægges virksomheden står i forhold til de oplysninger, der ønskes tilvejebragt ved påbuddet, herunder at sikre sig, at dette forhold også er til stede ved påbuddets afgivelse mere end 1½ måned efter forvarslet herom,
- at det fremhæves, at påbuddet ikke klart er defineret i sin arealmæssige afgrænsning, hvorved bemærkes, at [...] alene har lejet en del af ejendommen [...].

6. Supplerende bemærkninger fra sagens parter

Sønderborg Områdets Miljøcenter I/S er med brev af 19. juni 2003 fremkommet med yderligere bemærkninger. Heraf fremgår følgende:

Ad klagepunkt 1, påbudets gyldighed

- Sønderborg Områdets Miljøcenter er af den opfattelse, at § 40 kan bruges som hjemmel til at udstede påbud på ubetinget grundlag, samt at forureningen er ny og påbudsadressaten er den, der i erhvervsmæssigt eller offentligt øjemed driver eller drev den virksomhed eller det anlæg, hvorfra forureningen hidrører, jfl. § 41, stk. 3, nr. 1, 1. pkt. – ”uanset hvordan”, jfl. § 40, stk. 2,
- Det er virksomheden selv, der står for at bestille olie og alene den, der anvender olien til opvarmning af produktionslokaler,
- Sønderborg Områdets Miljøcenter mener, at § 40 også kan anvendes i de sager, hvor der evt. skulle have været tale om hærværk,
- Oplysningen om, at forureningen skulle være sket i forbindelse med hærværk først er blevet oplyst overfor Sønderborg Områdets Miljøcenter efter at [...] har fået et forvarsel,
- Hverken politiet, Sønderjyllands Amt eller [...] har på noget tidspunkt overfor Sønderborg Områdets Miljøcenter oplyst, at forureningen skulle være sket i forbindelse med hærværk: [...] har derimod helt fra starten forklaret, at uheldet nok skyldtes, at foden på den ene tank var knækket og derved var rørforbindelsen mellem de to olietanke knækket og olien løbet ud, og at det først er i Topdanmarks skrivelse, at det bliver nævnt som en mulighed,
- Det at tankene skulle have været udsat for hærværk er ikke nogen undskyldning for, at [...] ikke underretter myndighederne, så snart de er vidende om, at der er sket en forurening, og at dette må være ansvarspådragende,

Ad klagepunkt 2, påbudets omfang

- Sønderborg Områdets Miljøcenter havde før undersøgelsespåbuddet blev givet, vurderet, om de påbudte undersøgelser stod i et rimeligt forhold til, hvad der er vundet rent miljømæssigt, om der var ligevægt mellem økonomi og miljøpotentialet,
- De økonomiske omkostninger til den påkrævede undersøgelse fraviger langt fra det normale af, hvad en forureningsundersøgelse ved en lignende forurening koster,
- Resultaterne af undersøgelserne er relevante for at kunne vurdere, om det er forsvarligt evt. at lade en restforurening ligge, idet den kan være til fare for grundvand, kan give indeklimaproblemer eller evt. ledes via dræn ud i vandløbet,

- Spørgsmålet om, hvorvidt forureningen har bevæget sig ud på den del af ejendommen, som [...] ikke lejer er påbudet uvedkommende, idet en evt. anden ejer, såfremt der skal laves undersøgelser på dennes grund, skal have udstedt et tålepåbud.

I brev af 8. september 2003 er fremkommet med yderligere bemærkninger fra [...] advokater som følger:

Ad klagepunkt 1, påbudets gyldighed

- klage af 13. maj 2003 opretholdes, ”idet bemærkes, at det af Miljøcentret anførte omkring underretning eller ikke til de relevante myndigheder ikke har betydning for bedømmelsen af et påbuds gyldighed. Den manglende underretning behandles på Miljøcentrets foranledning af politiet”.

Ad klagepunkt 2, påbudets omfang

- ”Ejendommen [...], 6400 Sønderborg er fsv. angår nogle fabrikshaller er udlejet til [...], mens en beboelsesbygning med omkringliggende arealer er bosted for psykisk handicappede og drives angiveligt af Sønderborg Kommune”,
- ”Henset til at [...] alene er lejer af en del af ejendommen bør et påbud klart defineres i arealmæssig afgrænsning, særligt da Sønderborg Kommune er udlejer”,
- ”Lejekontrakten er Sønderborg Områdets Miljøcenter I/S bekendt og herunder, at kontrakten ophører uden opsigelse den 31. december 2004. [...] flytter sin virksomhed fra bygningerne i løbet af 2004, antageligt i 1. halvdel”,
- Lejekontraktens tidsmæssige udstrækning samt ejendommens fremtidige anvendelse synes ikke at have indgået i Miljøcentrets vurderinger forud for afgivelse af påbud og dermed ikke indgået i vurdering af, om der er ligevægt mellem økonomi og miljøpotentiale”,
- ”Idet fabriksbygningerne ikke anvendes til beboelse og på sigt skal rives ned, forekommer der ikke mulighed for indeklimaproblemer, ligesom en undersøgelse kan gennemføres på et betydeligt bedre og mindre omkostningskrævende grundlag i forbindelse med bygningernes nedrivning”,
- Det lægges til grund, ”at de af Miljøcentret givne instruktioner i forbindelse med opgravning af den uden for bygningerne værende del af forureningen har været total, således at der ikke herfra er fare for grundvand og videre, at der ikke siden i området er konstateret følger fra forureningen”,

I breve af 24. november 2003 og 30. januar 2004 er [...] fremkommet med yderligere bemærkninger som følger:

Ad klagepunkt 1, påbudets gyldighed

- Forureningen ”hidrører fra 2 stk. 1200 liters olietanke. Der er ikke efter Jordforureningslovens § 40 hjemmel til at meddele undersøgelsespåbud af en jordforurening, som hidrører fra en olietank under 6000 liter. Påbudet er derfor ugyldigt”. (der henvises til Peter Pagh, 2000: Jordforureningsloven med kommentarer).

Ad klagepunkt 2, påbudets omfang

- ”Det er klart stridende mod proportionalitetsprincippet at kræve omfattende undersøgelser iværksat, herunder undersøgelser under selve bygningen, når bygningen inden for den nærmeste fremtid skal nedrives”.

- ”Sønderborg Kommune har endvidere undladt at oplyse, i hvilket omfang der allerede er sket oprensning, herunder angive, hvor oprensning er sket”...”da undersøgelsespåbudet jo ikke skal omfatte områder, hvor oprensning allerede har fundet sted”.

7. Miljøstyrelsens bemærkninger

7.1 Klagepunkterne

Ad klagepunkt 1, påbudets gyldighed

Miljøstyrelsen finder, at der med forvarsel af undersøgelsespåbud fra Sønderborg Områdets Miljøcenter I/S (af 27. februar 2003) er gjort fyldestgørende rede for baggrunden for påbudet, herunder hvorfor [...] anses for rette påbudsadressat og forurener, samt at der i det endelige påbud af 15. april 2003 fra Sønderborg Kommune er henvist til denne redegørelse.

Med hensyn til forureningsårsager, så kan miljøstyrelsen henvise til jordforureningslovens § 40 stk. 2 hvoraf det fremgår, at: ”Påbud efter stk. 1 kan endvidere meddeles, uanset hvordan en mulig forurening er sket, jf. dog § 41 stk. 3 nr. 2”. Mistanke om, at forureningen kan være sket som følge af hærværk er dermed uden betydning for adgangen til at meddele påbud om undersøgelse efter jordforureningslovens § 40. Tilsvarende er det uden betydning for adgangen til at meddele påbud, at [...] var lejer af ejendommen, og at [...]s lejemål er ophørt den 31-12-2004, idet ”Påbud efter §§ 40 og 41 kan meddeles, uanset om forurener har rådighed over den forurenede ejendom.” . Det er endvidere ikke afgørende om virksomhedens drift er ophørt på det tidspunkt, hvor myndigheden agter at meddele påbud, hvis forureningen i øvrigt er omfattet af adgangen til at meddele påbud.

[...] henviser endvidere til Peter Pagh, 2000, for manglende påbudshjemmel i tilfælde af forurening fra olietanke mindre end 6000 liter. Miljøstyrelsen kan (med henvisning til Birgitte Refn Wenzel & Vivi Bruhn Knudsen, 2001: Forurenede jord, p. 74) oplyse, at det af Peter Pagh anførte om hjemmel beror på en trykfejl, og at der i det aktuelle tilfælde vil være hjemmel til at meddele påbud.

Ad klagepunkt 2, påbudets omfang

Miljøstyrelsen kan generelt tilslutte sig bemærkningerne af 19. juni 2003 og 14. januar 2004 fra Sønderborg Områdets Miljøcenter I/S. Dog finder Miljøstyrelsen, at angivelsen af det område som Sønderborg Kommune påbyder undersøgt, skal præciseres nærmere, ligesom omfanget af den forventede undersøgelse ikke er veldefineret.

[...] savner oplysninger fra Sønderborg Kommune vedr. areal hvor oprensning er foretaget. Hertil skal Miljøstyrelsen bemærke, at [...] på det tidspunkt hvor undersøgelsespåbudet blev meddelt (15. april 2003), var i besiddelse af rapport fra [...], Sønderborg. Oprensning efter udslip af fyringsolie”, dateret 28. februar 2003). [...] var således (på påbudstidspunktet) vidende om, hvor der allerede var gennemført oprensning.

8. Miljøstyrelsens afgørelse

Sønderborg Kommune har udøvet et skøn ved fastsættelsen af indholdet af påbudet af 15. april 2003. Ved denne skønsmæssige udøvelse har kommunen lagt til grund, at [...] i egenskab af forurener, skal undersøge karakter og udbredelse af eventuel forurening, især langs regnvandsled-

ning/dræn under virksomheden. Kommunen finder, at denne undersøgelse vil være i overensstemmelse med jordforureningslovens bestemmelser og med almindelige forvaltningsretlige principper. Dette begrundes med at der, trods afgravning syd for bygningen, stadig ligger en del fyringsolie i jorden, især langs drænen under virksomheden, samt at der er risiko for udsivning via overfladedrænen og ud i bækken.

Miljøstyrelsen finder, at miljøcentrets mistanke om forekomst af olie langs regnvandsledning/dræn er velbegrundet, samt at risikoforhold, udbredelse og koncentration af eventuel forurening ikke kan afgøres på baggrund af foreliggende rapporter mv.. Af samme årsag har kommunen ej heller et grundlag for at bedømme oprensningsomfanget. Ejendommen er beliggende i et område med drikkevandsinteresser og inden for indvindingsopland for almene vandværker, hvorfor eventuel risiko i den forbindelse bør belyses. Ydermere kan eventuel forurening være af betydning for arealanvendelsen, både aktuelt og ved en fremtidig, eventuelt mere følsom arealanvendelse.

Det er endvidere Miljøstyrelsens vurdering, at meromkostninger forbundet med undersøgelse af forurening under bygningen ikke vil være så ekstraordinære i forhold til arten af den risiko som tilsigtes fjernet, at dette er i strid med proportionalitetsprincippet. Generelt er undersøgelser under bygninger hyppigt forekommende, og kan i de fleste tilfælde betragtes som en ordinær aktivitet som ikke er væsentligt fordyrende. Efter det oplyste, er der tale om haller med ukomplicerede adgangsforhold og med asfaltbelægning. Miljøstyrelsen er ikke vidende om, at nedrivning af bygningerne skulle være umiddelbart forestående, hvorfor dette forhold ikke kan indgå i grundlaget for en afgørelse i sagen, herunder for fastlæggelsen af tidspunkt for opfyldelse af undersøgelsespåbudet.

På ovenstående grundlag stadfæster Miljøstyrelsen Sønderborg Kommunes påbud af 15. april 2003 som følger:

Med baggrund i oplysninger om forurening på ejendommen [...], 6400 Sønderborg, påbydes [...] at lade foretage en undersøgelse af olieforurening på ejendommen, med nedenstående præciseringer.

1. At udarbejde forslag til undersøgelse langs regnvandsledning/dræn på ejendommen
2. Undersøgelsen skal tage udgangspunkt i, at der i erhvervsbygningen udføres 3 boringer á ca. 2 - 4 meters dybde, heraf én boring ved brud/sideforskydning af regnvandsledning/dræn. Hertil kommer én filtersat boring á ca. 2 - 4 meters dybde ved samlebrønd mellem bygningens facade og [...]. Boringerne filtersættes hvis der træffes vandførende lag. Der udtages jordprøver for hver 0,5 boremeter. Mindst én jordprøve fra hver boring udtages til kemisk analyse for indhold af olie ved GC-FID. Hvis muligt udtages vandprøve fra 3 boringer for kemisk analyse ved GC-FID for indhold af olie og BTEX, fortrinsvis vandprøve fra boring ved sideforskydning/brud og fra boring ved gennemløbsbrønd.
3. Der udarbejdes rapport om undersøgelsen. Hvis der konstateres olieforurening i jord og/eller grundvand udarbejdes orienterende risikovurdering for grundvand, recipienter og for arealanvendelsen (herunder en fremtidig, mere følsom arealanvendelse). Hvis der vur-

deres at være risiko for miljø og/eller sundhed, skal der udarbejdes forslag til nærmere afgrænsning og risikovurdering af forureningen.

Undersøgelsen skal generelt udføres efter Miljøstyrelsens retningslinjer, herunder vejledning nr. 6 – 11, samt 13, 1998.

Forslag til undersøgelse skal være Sønderborg Områdets Miljøcenter I/S i hænde senest 4 uger efter dato for denne afgørelse. Rapport af undersøgelsen skal være miljøcentret i hænde senest 6 uger efter tidspunkt for miljøcentrets godkendelse af forslag til undersøgelse.

I tilfælde af forurening langs regnvandsledning/dræn skal Sønderborg Kommune træffe afgørelse om eventuelt supplerende undersøgelser til nærmere afgrænsning/risikovurdering af forureningen.

Kommunens afgørelse vil kunne påklages til Miljøstyrelsen.

9. Klagevejledning

Miljøstyrelsens afgørelse kan efter jordforureningslovens § 83 påklages til Miljøklagenævnet, som er klagemyndighed for større eller principielle afgørelser efter jordforureningslovens kapitel 5 og § 73, stk. 2, truffet af miljøministeren eller af en styrelse efter bemyndigelse. Miljøklagenævnet afgør selv spørgsmål vedrørende nævnets kompetence.

Klagen indsendes til Miljøklagenævnet, jf. jordforureningslovens § 84, stk. 1. Klageberettigede er afgørelsens adressat, enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, amtsrådet, embedslægeinstitutionen, samt den myndighed, der har truffet afgørelsen i 1. instans, jf. jordforureningsloven § 84, stk. 2, jf. § 82.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag, jf. jordforureningslovens § 85, stk. 1, jf. § 81, stk. 1 og 2. En klage over et påbud har opsættende virkning, medmindre nævnet træffer afgørelse om andet, jf. jordforureningslovens § 85, stk. 2.

I medfør af jordforureningslovens § 87, stk. 1, skal søgsmål til prøvelse af afgørelser efter jordforureningsloven eller de regler, der fastsættes efter loven, være anlagt inden 12 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Med venlig hilsen

Ib Gunnar Larsen

Kopi til:

[...]

Sønderborg Kommune, Teknisk Udvalg, Rådhuset, 6400 Sønderborg
(Deres ref.: BK/SMG/bg-h)

Sønderborg Områdets Miljøcenter I/S, Nørregade 11, Guderup, 6430 Nordborg
(Sag 3099)

Miljøklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K

Sønderjyllands Amt, Amtsgården, Skelbækvej 2, 6200 Aabenraa

Embedslægeinstitutionen for Sønderjyllands Amt, Storetorv 10, 2, 6200 Aabenraa